

ตามรอยเท้าพ่อ: ถอดบทเรียนประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน จังหวัดราชบุรี Following in our Father's Footsteps: Distilling Lesson form Experience Based on the Philosophy of Sufficiency Economy across Villages in Ratchaburi

อรรถพล อุสายพันธ์

Ataphon Usayapan

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Corresponding author, E-mail : atat94@hotmail.com

สารสังเขป

เสียงร่ำไห้ทั้งแผ่นดิน ความเศร้าโศก เสียใจเกาะกุมคนไทยทั้งชาติจนสุดที่จะพรรณนา เมื่อทราบข่าวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่
ภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคาลัย ในวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 พระองค์ท่านเปรียบเสมือนพ่อที่สถิตอยู่ในใจของทุกคน การน้อม
รำลึกถึงพ่อ คือ การทำความดีและนำสิ่งที่พ่อสอนพ่อบอก คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานลูกจะ
เดินตามรอยเท้าพ่อ ในทางสายกลาง ทางที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นทางที่ไม่ประมาท และจะยึดหลัก ดังนี้

พอประมาณ โดยการพึ่งตนเองเป็นหลัก ใช้ชีวิตแบบพอดี ๆ ไม่หลงไปกับกระแสสมัยวัตถุ ทำอะไรตามกำลังและฐานะของตัวเอง
มีเหตุผล โดยการคิดพิจารณาทุกอย่างรอบคอบจะตัดสินใจ จะทำอะไรได้ผ่านการปรึกษาหารือการคิดวิเคราะห์ถึงผลดี ผลเสีย
และผลกระทบก่อนเสมอ

มีภูมิคุ้มกัน โดยมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพภายในตัวเอง สามารถตั้งรับและปรับตัวกับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกได้เป็น
อย่างดี

มีความรู้ โดยการศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลให้มีความรู้ก่อนที่จะลงมือทำอะไร ใช้ปัญญาและหลักวิชาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
มีคุณธรรม โดยการประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ ซын อุดหนุน และเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์
ตื่นเช้าขึ้นมา พ่อไม่ได้หายไปไหน พ่อยังอยู่ในหัวใจของลูก ทุกคำสอนของพ่อยิ่งย้ำเตือนให้ลูกนำไปปฏิบัติให้เกิดผล
พ่อผู้ประเสริฐ เสด็จสู่ฟากฟ้าสรวงสวรรค์

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง

SUMMARY

It was the endless sound of mournful crying throughout the kingdom, in the deepest grief of numb-felt Thai people, after learning the passing of our beloved King BhumibolAdulyadej, on the unforgettable date October 13, 2016. He, our King and the father of all Thais, will be forever in our hearts. In tribute to him, we should cultivate the habit of being virtuous and follow his legacy on the philosophy of sufficient economy by applying in living our life.

We will commit to follow our Father's footsteps in living a moderate, self-dependent life without overexploitation in accordance with the following key concepts:

Moderation : Sufficiency at a level of not doing something too little or too much or non-materialistic. Living is at the expense of oneself or others.

Reasonableness : The decision concerning the level of sufficiency must be made rationally with consideration of the factors involved and careful anticipation of the outcomes that may be expected from such action.

Immunity : Self-strength forming on the preparation to cope with the likely impact and changes in various aspects by considering the probability of future situations.

Decisions and activities must be carried out at a sufficient level depending on two conditions:

Knowledge : comprising all-round knowledge in the relevant fields and prudence in bringing this knowledge into consideration to understand the relationship among the field so as to use them to aid in the planning and ensure carefulness in the operation.

Virtue : promoting, comprising the awareness of honesty, patience, perseverance, and intelligence in leading one's life as well as being helpful to other human kinds.

In every morning of our wakes, the father's existence has never faded away, still sticks around and right onto our heart. His doctrines will always be resounded as to remind us every day about not to forget taking the benefit of living our life sufficiently.

Humbly sent by us all, the Greatest Father returns to heaven.

Keywords : Sufficient Economy

บทนำ

หลังเวลา 15.52 นาฬิกา ของวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 คนไทยหัวใจสลาย เสียใจให้ทั้งแผ่นดิน เมื่อทราบข่าวการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช นับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต สร้างความโศกเศร้าเสียใจกับประชาชนชาวไทยจนยากที่จะพรรณนา

ตื่นเช้าขึ้นมา ไม่มีพระองค์ท่าน จิตใจยังเศร้าหมองยังทำใจไม่ได้ ภาพการเสด็จไปทรงงานตามถิ่นทุรกันดารที่ไม่มีใครไป ภาพการนั่งพื้นคุยกับคนเฒ่าคนแก่ ภาพโน้มตัวเองลงคุยกับชาวบ้านในชนบทอย่างใกล้ชิด สอบถามความทุกข์สุขของราษฎรลงมือทำแก้ปัญหาให้กับทุกพื้นที่แบบไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

คำที่ประชาชนตะโกนบอกพระองค์ท่าน “ในหลวง อยาทิ้งประชาชน”

ทำให้พระองค์ตอบบุคคลผู้นั้นในพระราชหฤทัยว่า “ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้า แล้วข้าพเจ้าจะทิ้งประชาชนได้อย่างไร”

พระองค์จึงเสด็จไปทุกหนทุกแห่งทั่วแผ่นดินไทยที่มีประชาชน ทั่วทุกภาค ทุกชนชั้น ทุกวรรณะ ทุกศาสนา ทุกชาติพันธุ์ ที่อยู่ร่วมแผ่นดินกับพระองค์ แม้พระองค์ท่านได้หายจากพวกเราไปแล้วทางกาย แต่ทางด้านจิตใจพระองค์ไม่ได้หายไปไหน พระองค์ยังสถิตในหัวใจคนไทยทุกคน

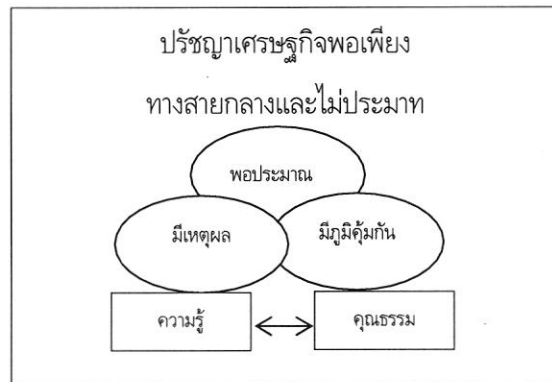
พระองค์เป็นทั้งปราชญ์ เป็นอัจฉริยะในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตร ชลประทาน ป่าไม้ ด้านการศึกษา ด้านศาสนา ด้านศิลปะ ดนตรี ด้านกีฬา ด้านการถ่ายภาพ ด้านนักประดิษฐ์ เป็นต้น ยกที่คนคนหนึ่งจะรอบรู้และลงมือปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างพระองค์ท่าน

การน้อมรำลึกถึงพระองค์ ที่ชาวไทยเปรียบเสมือนพ่อในดวงใจ จึงมีแต่การที่เราต้องทำความดี และนำพระราชดำรัส แนวความคิด ตัวอย่างที่พระองค์ทรงทำให้เห็น มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล

การระลึกถึงพ่อผู้ประเสริฐผู้ฝากฟ้าสรวงสวรรค์ จึงขอเดินตามรอยเท้าพ่อ ตามที่พ่อเคยให้หลักการ แนวความคิด และทำให้เห็น เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ที่ถูก ๆ จะนำมาใส่เกล้าเข้ามาอยู่ในจิตสำนึก ปฏิบัติเป็นวิถี เกิดผลเป็นรูปธรรม

พระบรมราชาบาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง การที่เราจะเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างลึกซึ้ง

และรู้ถึงแนวความคิดอย่างถึงราก จะต้องไปศึกษาพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระองค์ท่าน ในที่นี้จึงได้ศึกษาค้นคว้าพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส โดยจัดไว้เป็นหมวดหมู่ตามหลักคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 หลักแนวคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระบรมราชาบาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้”

(พระบรมราชาบาท เกี่ยวกับการสร้างพื้นฐานโดยให้เริ่มจากความพอมี พอกิน พอใช้ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดี ที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2517) “ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมิ